

ikke være spildte, idet de kunne blive anvendte med Hensyn til andre Lovforslag. — Hvad Lovudkastet selv angaaer, skal jeg tillade mig at gjøre et Par Spørgsmaal, hvorved jeg oprigtig vil forudskikke den Besejndelse, at hele dette Forhold ingenlunde er mig aldeles klart, men jeg vil antage, at de Oplysninger, der ville blive givne, maaskee ogsaa ville kunne gjøres behov for En og Anden af de øvrige Medlemmer. Jeg finder den Udskiftelse, der er gjort i Loven imellem de saakaldte Lørvestrækninger, som man anseer det gavnligt at conservere af Hensyn til Brændselmateriale, og med Hensyn til hvilke der ved særlige Bestemmelser fortrinsviis maa tages Hensyn til deres Benyttelse som Brændselmateriale, og dem, der kunne opgives som Moser til Lørvestfjæring og kunne henvises til Afbenyttelse enten som Eng eller Uger, meget rigtig. Jeg skal kun bemærke til den ærede sidste Taler, at dette er et concret Spørgsmaal, der umuligt kan afgøres ved Lov, og jeg skjønner ikke, at det kan findes en mere hensigtsmæssig Afgjærelse deraf, end ved at henvise det til Landbocommissionen, naar en Plet Lørvestjord, der er af en stor Ubejdelighed, og hvor den tilstedeværende Lørvemasse er opstaaen, endnu har Betydning for nogle Enkelte; og det er ganske vist, at ogsaa det Spørgsmaal kan besvares, hvorvidt det, naar det maatte være i Nogens Interesse, at en saadan Plet Jord conserveres, da skal kunne skee; jeg troer, man træstlig kan overlade Saadant til Landbocommissionen. Jeg seer derimod i dette Dilemma ikke, hvorledes § 1 kan komme til Anvendelse paa de Tilfælde, der hyppigst ville forekomme. Jeg kan forstaae, at man siger, at der med Hensyn til de Lørvestrækninger, der ikke hidtil ere udskiftede, og som man ikke anseer det for nødvendigt at conservere til Lørvestfjæring, skal ved en eventuel Udskiftning intet Hensyn tages til, om Mosen maatte være af Interesse for nogen Enkelt, og at Saadant ikke skal lægge nogen Hindring i veien for, at Udskiftning kan finde Sted af det Hele; jeg kan ogsaa forstaae, at i det Tilfælde, hvor en Lørvemose er i Matriklens Bøger sat under sit eget Nummer som tilhørende en By, og det maatte befindes, at den ikke behøver at bevares som

Lørvemose, alle Lodtagere da maae kunne fordrø Udskiftning, Enhver saaeer sin Andeel, han kan gjøre ved den, hvad han vil. Det sidste Tilfælde er meget sjældent, og det første kan i alt Fald ganske undtagelsesviis finde Sted paa Verne, hyppigere vel i Jylland, men dog kun paa enkelte Strækninger. Det hyppigste Tilfælde er derimod det, hvor en saadan Lørvestplet ligger paa en Mands Grund, hvem den ved Matriklen er tillagt, og som derfor er sat i Hartform, idetmindste Gammelstat, og de i Lørvemosen Lodtagne ikke have Ret til Andet end en Andeel af Lørvemasen og de andre Consequenser deraf, den nødvendige Læggeplads og den nødvendige Vei til og fra Mosen. Men naar det i disse Tilfælde siges, at Fællesskabet skal bortfalde, synes jeg ikke, at det paa nogen Maade kan siges, at nu skulle alle disse Mands Ret til Andeel i Lørvemasen, deres Lørvestfjæringsret converteres til fuld Eiendomsret over en aliquid Deel af Lørvemosen. Det gaaer ikke an for den Mands Skyld, paa hvis Areal Mosen ligger; thi benyttes Mosen ikke til Lørvestfjær, saa er den hjemfalden (Spørgsmaalet om en mulig Erskaining foreligger ikke her) til den Eiendom, hvoraf den udgjør en aliquid Deel, og de Andre, der have Ret til at borttage Lørvemasen, have ingen Ret, naar den er fuldstændig opstaaen; i saa Fald tilfalder Græsningsretten og anden Benyttelse deraf den, i hvis Eiendom Mosestrækningen er beliggende som et Enklave; og det gaaer i dette Tilfælde som i andre Forhold, hvor der er Strid imellem en Grundejer, der formener sig at være fuldkommen berettiget til den Eiendom, hvorfor han er skyldsat, og dem, der ikke have nogen anden Ret til Eiendommen end Udgangen til den for visse Ødelsers Skyld.

Endnu vanskeligere stiller Sagen sig, naar der sees hen til dens praktiske Løsning; thi er det en Ulempe for en saadan Grundejer, at Andre om Sommeren benytte hans Grund som Kjørevei, naar denne ellers kunde benyttes til Græsning, hvormeget uheldigere vilde det ikke stille sig, naar der paa et Stykke af hans Grund opstaaer en heel Coloni Grundeiere. Jeg troer ikke, at Eieren paa nogen Maade